

Granskning av god ekonomisk hushållning i Region Kalmar län

Revisorerna har låtit granska huruvida Region Kalmar län har mål som är tillräckliga både på kort sikt och på längre sikt för ekonomisk stabilitet. Har regionstyrelsen och nämnderna en ändamålsenlig ekonomisk styrning i syfte att kunna upprätthålla en ekonomi i balans/uppå en god ekonomisk hushållning?

Den sammanfattande bedömningen är att regionen saknar samlade underlag och analyser för att ta ställning till om regionens mål är tillräckliga både på kort sikt och på längre sikt för ekonomisk stabilitet. Revisorerna bedömer att regionstyrelsen i Kalmar län inte har en helt ändamålsenlig ekonomisk styrning för att kunna upprätthålla en ekonomi i balans/god ekonomisk hushållning.

För att säkerställa att regionen upprätthåller en ekonomisk stabilitet som inte urholkar ekonomin och därmed bibehålla en god ekonomisk hushållning krävs beräkningar avseende exempelvis vilka resultat som på sikt måste uppnås för att kunna klara av bland annat kommande investeringar och pensionsåtagande. Granskningen har visat att regionen i huvudsak inte genomfört någon sådan analys som grund för de mål som sätts upp i riktlinjerna och regionplanen. Revisorerna anser att det inte går att bedöma om regionens mål för en hållbar ekonomi på lång sikt är tillräckliga. Dock pekar granskningen på indikatorer så som likviditet och resultatuppfyllelse som skulle kunna vara orosmoln ur ett långsiktigt perspektiv. Kassalikviditeten tenderar att minska under innevarande planperiod från 538 mnkr år 2021 till 25 mnkr år 2023. Om regionen uppvisar mindre goda resultat och en fallande likviditet skulle det kunna finnas en risk för likviditetsbrist, att investeringar kan behöva lånefinansieras samt att regionen inte klarar pensionsåtagandet vare sig likviditetsmässigt eller resultatmässigt.

Befintliga riktlinjer fastslår långsiktiga principer avseende god ekonomisk hushållning, dock framgår av riktlinjerna inte långsiktiga mått för exempelvis resultatnivå, nivå för eget kapital eller soliditet över tid. Vidare konkretiseras inte i riktlinjen hur god ekonomisk hushållning ska uppnås, vilket förarbetena till kommunallagen stipulerar ska framgå. Av regionplanen, som sträcker sig över tre år, framgår däremot mätbara

övergripande finansiella mått på kort sikt. Vi noterar att långsiktiga mått fastställts av fullmäktige, dock inte i riktlinjen vilket kommunallagen och dess förarbeten stipulerar ska göras, utan i regionplanen.

Reglerna om en ekonomi i balans ger efter en lagändring 2006 kommuner och regioner möjlighet att fastställa en budget som inte är i balans om det föreligger synnerliga skäl. Fullmäktige får möjlighet att besluta att inte reglera ett negativt resultat om det finns synnerliga skäl. Vid ett negativt resultat skall det egna kapitalet vara återställt inom tre år och en åtgärdsplan för återställandet skall redovisas. Det finns i förvaltningsberättelsen inte några upplysningar om när eller på vilket sätt regionen avsåg att göra en reglering av det negativa resultat som påvisades år 2018. Det framgår ej heller att det, i enlighet med kommunallagen, beslutats om någon åtgärdsplan med anledning av de negativa balanskravsresultaten 2018 och 2019.

Genomförd granskning visar att regionstyrelsen utövar ekonomisk styrning över nämnderna i syfte att säkerställa en ekonomi i balans. I samband med hanteringen av delårsbokslutet 2020 visade regionstyrelsen prov på ändamålsenlig ekonomistyrning genom att uppdra till de nämnder som uppvisade prognostiserade underskott mot budget att vidta åtgärder för att begränsa underskottet och anpassa kostnadsnivån till tilldelade ekonomiska ramar på helåret 2020. Dock ställde regionstyrelsen inte krav på nämnderna att återrapportera dokumenterade handlingsplaner med åtgärder för att uppnå budget i balans.

Revisorerna rekommenderar:

- Att regionstyrelsen säkerställer att underlag och analyser tas fram avseende vilka resultatnivåer som krävs över tid (lång sikt) för att säkerställa en långsiktigt god ekonomisk hushållning.
- Att regionstyrelsen kompletterar riktlinjen för god ekonomisk hushållning med mått med målvärden på lång sikt samt konkretisering av hur god ekonomisk hushållning ska uppnås.
- Att regionstyrelsen tillser att det finns en rutin om att det, vid negativa resultat och balanskravsresultat, tas fram en åtgärdsplan i enlighet med kommunallagen. Åtgärdsplanen bör innehålla en beskrivning hur reglering ska ske, vem som ska göra det och när det ska vara genomfört.
- Att regionstyrelsen efterfrågar skriftliga beskrivningar av åtgärder och handlingsplaner samt återrapportering vid uppvisade avvikelser mot budget, i syfte att stärka sin uppsikt över nämnderna.
- Att regionstyrelsen och nämnderna från förvaltningarna efterfrågar skriftliga beskrivningar av åtgärder och handlingsplaner samt återrapportering vid uppvisade negativa avvikelser mot budget eller beslutade mått.

Mot bakgrund av vad som framkommit önskar revisorerna svar från regionstyrelsen med uppgift om vilka åtgärder som planeras respektive vidtagits för att tillvarata rekommendationerna i granskningen. Detta svar önskar revisorerna ha tillhanda senast den 4 november 2021.

Granskningen presenteras i bilagd rapport som härmed överlämnas till regionstyrelsen.

På revisorernas vägnar

Klaus Leidecker
Ordförande

Joakim Klasa
Revisionschef

Bilaga:
Rapport över granskning, KPMG